

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Ucassul lui Hieronymi.

Așadar' noul nostru ministru de interne ar fi primit deja botezul de foc în cestiunea naționalităților printr-o strașnică acțiune săvârșită zilele acestea. După telegrama noastră de alaltăseară dl Hieronymi ar fi dat ordin tuturor municipiilor să conștie Memorandumul și Replica și să raporteze procurorului-suprem din Cluj despre rezultatele ce vor obține în această privință.

Când biroul de presă din Budapesta ni-a transmis această știre, am primit-o cu oarecare nedumerire. Căci la dreptul vorbind, ni-se părea prea de tot boacăna. De aceea nici nu ne-am pronunțat asupra ei, ci am așteptat să o vedem mai completată și mai lămurită în foile ce ni-au sosit ieri dimineață din Budapesta.

Dar' ce se vezi! Toate foile din capitala Ungariei, cu „Nemzet” și „Pester Lloyd” în frunte nu știu nici cu o iotă mai mult ca noi despre această pretinsă ordonanță a ministrului de interne. Ba ce e mai mult. Și lor li-s-a transmis știrea pe cale telegrafică — din Strigon.

Astfel nedumerirea noastră este acum și mai mare. Căci ne pare lucru cam suspect, că foile guvernamentale, ale căror raporturi zilnic antișambreză pe la ministere și ai căror conducători sunt intimii guvernului, trebuie să primească dela Strigon știre despre o acțiune, pe cât de muscălească, pe atât de „resolută” a noului șef al departamentului internelor.

Dar' e lucru vechiu că la Dumnezeu și în Țeara-Ungurească sunt toate cu puțință. Haid să zicem dar', că adevărată este și știrea aceasta. Nu e vorbă, e greu de ghicit în ce raporturi de intimitate se află orașul de residență al primatului Ungariei cu ministrul de interne, încât de acolo vin știri ce nu le are încă nici chiar „Pester Lloyd”. Dar' în fine cu puțință este, că municipiul Strigonului, fiind cel mai apropiat de Budapesta, a primit cel dintâiu ucasul lui Hieronymi și că în Strigon s'a început mai întâiu goana după Memorandum și Replica, măcar că suflet de Român nu locuiește pe acolo.

Dar' gluma la o parte, credem în existența ordonanței amintite, căci este după chipul și asemănarea liberalismului unguresc. Se naște acum întrebarea că ce scop urmărește dl Hieronymi și guvernul cu ea?

Ei bine, nici e greu de aflat răspunsul potrivit. Căci noi știm un lucru: Dela tipărirea Replicii s'a împlinit un an de zile. Toată primăvara și toată vara anulul trecut postele și căile ferate au dus-o în toate părțile în mii de exemplare și ordin de confiscare nu a venit. Mai bine de o jumătate de an a trecut și dela tipărirea Memorandumului, a cărui versiune română a văzut lumina chiar în două ediții și a fost răspândit între Români în mai bine de zece mii de exemplare. Din amândouă scrierile au primit pe deasupra numai decât după apariție prescrierile exemplare de rigoare procuraturile competente, comitele-suprem, muzele din Budapesta și Cluj, așa că toată lumea oficială și toate organele guvernului au trebuit să aibă cunoștință destul de timpurie despre ele. Și numai după o jumătate de an vine ucasul de confiscare?

Mai mult! Procuratura supremă din Cluj a început deja demult acțiunea contra Memorandumului și a Replicii. La ordinul ei juzii de instrucție din toate părțile au ascultat o mulțime de oameni, au făcut o mulțime de perchișii și de confiscări, adevărat că fără de a

fi în stare să confecționeze până acum o acasă în toată forma.

Ce înțeles are deci ordinul de confiscare al guvernului? Trei lucruri sunt cu puțință. Sau că voește să dea procurorului mână de ajutor, ca să isprăvească odată cercetarea, punându-i la dispoziție și organele administrative; sau că voește să oprească răspândirea numitelor scrieri și „infectarea” Românilor cu spiritul lor; sau în fine că ordonanța nu sună la adresa Românilor, ci urmărește alte scopuri politice.

Să vedem acum, care din aceste eventualități este cea mai probabilă.

Să fie scopul ordonanței facilitarea cercetării penale introdusă de procuror, nu ne vine a crede. Căci ce scop poate avea cercetarea? Hotărât ca să-i afle pe „vinovați” și să-i dea în judecată. Pe care vinovați însă? Pe cei-ce au scris, tipărit și răspândit scrierile? Bine, dar' pe aceștia îi știe procurorul, căci ei s'au înștiințat și nici prin gând nu le trece să neghe. Memorandumul l'a scris și l'a tipărit comitetul central electoral al partidului național român și tot el l'a răspândit cu ajutorul bărbatilor seide încredere din toate comitatele. Replica a scris-o, a tipărit-o și a răspândit-o tinerimea universitară română, ai cărei membri au recunoscut aceasta prin declarații iscălite și publicate până și în foi guvernamentale, și care pe deasupra au avut un comitet de redacțiune cunoscut asemenea cu numele. Ce greutate poate avea deci procurorul ca să afle pe vinovați?

Sau doară sunt vinovați cei-ce au cetit Memorandumul și Replica? Atunci adevărat că e treaba mai încurcată, dar' atunci e încurcată de tot. Căci cine n'a cetit Memorandumul și Replica, răspândite fiind în atâtea sumedenie de exemplare! Dacă pe cetitori voește ministrul să-i afle și să-i ducă la pușcărie, apoi de-ne voe să-i propunem o procedură cu mult mai lesnicioasă: să iee datele statistice ale reșosatului Keleti despre ultima numărătoare, și pe toți aceia, care au scris în blanchetă că limba maternă le este cea română și că știu ceti, să-i bage în dragă voe la pușcărie, căci garantăm noi că toți au cetit sau Memorandumul sau Replica sau amândouă. Adevărat că le vor mai fi cetit și neromâni, dar' pe aceștia îl rugăm noi să-i ierte.

Despre a doua eventualitate nici nu mai vorbim. Ar fi ridicol a presupune, că acum, după un an de zile și după două ediții consumate, guvernul ar voi să împedice răspândirea „știrilor agitatorice române”. Pentru aceasta tot s'au cam întârziat domni dela Budapesta, căci Românii știu astăzi de rost care este cuprinsul Replicii și Memorandumului.

Nu ne rămâne prin urmare decât să presupunem, că nu Românilor le sună ucasul dlui Hieronymi. Anumit ne închipuim lucrul așa: D-sa este cam compromis înaintea șovinistilor de când cu discursul dela Hatzfeld și cu veleitățile d-sale de a face dreptate în sistemul electoral etc. Un asemenea om totdeauna are poziție grea față cu șovinistii maghiari. Va fi simțit prin urmare trebuința să arete, că nu e tocmai așa negru precum îl crede lumea și că la nevoie este în stare și el să arete Românilor colții. Și s'a pus și a dat ucasul de sub întrebare...

Fi-va nu va fi așa, nu știm. Dacă însă numai de atâtă este vorba, să nu-i stricăm dlui Hieronymi voea. Cu atât mai mult nu, că Replica și Memorandumul și-au ajuns deja cu desăvârșire scopul pentru care au fost menite, și ucasurile dela Budapesta nimic nu le mai pot strica.

Cestiunea română la Brașov.

— O lămurire pe temeinl actelor. —

Când s'a svonit, că în cercurile consistoriale din Sibiu se nutresc „ingrijiri” pentru soarta gimnasiului român din Brașov, ajuns în „mare primejdie” prin cuvântarea profesorului Pop, rostită la șerbarea școlară a Sfetei Sofii în 4/16 Octomvrie, publicul român era oarecum în așteptarea unor nouă acte de umilire, de slăbiciune și de trădare de neam.

De ce ne-am temut n'am scăpat.

Întreaga afacere cu cuvântarea profesorului Pop putea fi până acum judecată din textul ei și din părerile celor doi frunțași români brașoveni Diamandi Manole și G. B. Popp, exprimate în coloanele „Tribunei”. Erau suficiente și acestea pentru ori-ce om nepreocupat ca să-și formeze o judecată clară asupra cestiunii. Dar' acum avem înaintea noastră actele oficiale despre această cauză devenită celebră și nu ne este permis a le ignora.

Ne vom sili să păstrăm sânge rece la examinarea acestor acte, deși cuprinsul lor trebuie să revolteze simțul fiecărui Român.

În mijlocul unor cetățeni, pătrunși de iubire de neam și cu inima caldă pentru cauza națională, la o școală românească fondată și susținută cu mari jertfe numai de Români un profesor vorbește despre formarea și întărirea caracterului în spirit național și pretinde ca școala românească cu deosebire să cultive acest spirit. După rapoartele ziaristice de atunci, publicul brașovean a aplaudat în mod foarte viu pe profesorul Pop, care i-a vorbit din inimă. Vorbirea s'a publicat și, încât știm noi, pretutindeni unde ea a fost cetită a fost aprobată, ear' în cercurile tinerimii a produs o adevărată și nobilă însuflețire. Căci toată lumea își zicea: „Pentru-ce școala românească, dacă nu pentru formarea și întărirea caracterului în spirit național?”

La Brașov însă sunt o seamă de oameni, care nu se sfiesc încă a susține relațiuni intime cu curtea metropolitană din Sibiu. Ei propagă în viața publică același spirit, care domnește în cercul tot mai restrâns al părintelui metropolit Miron. În mijlocul acestei societăți s'a pornit o mișcare contra profesorului Pop, care era considerat oarecum de reprezentantul spiritual „tribunist”. Mișcarea, nutrită în mod foarte viu prin curtea metropolitană din Sibiu, a fost deci îndreptată mai ales contra desvôltării simțului național adevărat, ce și în Brașov făcea din zi în zi mai mari progrese. Devisa sub care luptau acești „antitribuniști” era, că profesorul Pop prin cuvântarea sa a primejduit existența gimnasiului.

Pentru-ca să-și acopere spatele pentru toate eventualitățile dl Ilasievici, directorul gimnasiului, adresează la 8 Octomvrie vechiu a. tr. eforiei școlare un raport, în care își permite a califica fără motivare discursul dlui Pop drept „o mare greșală pedagogică”. Eforia se socotește și ea ce să facă, și la 23 Noemvrie vechiu a. tr. adresează consistoriului din Sibiu un raport prin care din incidental discursului dlui Pop cere aprobarea unui regulament pentru regularea raporturilor între eforie, direcțiune și profesori. Consistorul aduce o hotărâre asupra acestui raport, dar' executarea ei „se sistează”. Această trăgănare a afacerii pornite face impresia, ca-și-când s'ar mai fi așteptat ceva pentru-ca să fie finalizată.

Apocope două luni de zile după pronunțarea și publicarea discursului dlui Pop, abia sosește o ordonanță a ministrului Csáky la adresa metropo-

litului Român Miron. *) Ea a venit târziu, dar' era cu atât mai strașnică. Ministrul unguresc poruncește ca și unui solgăbiru metropolitului Românilor să amoveze pe profesorul Pop, și „în 40 de zile” dela data ordonanței (8 Decemvrie nou) să încunoștințeze pe ministrul despre aceasta. Ministrul adevărat ar fi „înțeles” că profesorul Pop ar fi folosit în vorbirea sa „expresiuni, în care se cupinde în mod învederat agitațiune națională și tendențe contra statului”. Spre întărirea afirmațiunii sale ministrul citează din vorbirea dlui Pop un pasagiu anume schimonosit spre acest scop (d. e. cuvintele „luptă crâncenă” din vorbire se înlocuiesc fără genă prin cuvintele „bătălie sângeroasă” ș. a. de acestea.)

Dacă ar fi fost numai un pic de demnitate și de conștiință de sine în metropolitul și în consistorul seu, forma și cuprinsul acestui ucas ministerial trebuia să-i revolte și să-i îndemne la un răspuns foarte hotărât pentru apărarea poziției și drepturilor netăgăduite ale bisericii dreptcredincioase răsăritene române. De când metropolitul acestei biserici este degradat la un funcționar subaltern al ministrului?! De unde își aroagă un ministru dreptul să ordoneze pur și simplu amovarea unui profesor dela o școală confesională, la care statul nu contribuie decât cu bețe în roate?! De când în state civilizate și de drept poate cineva să ceară amovarea cuiva din funcție, înainte de a cunoaște rezultatul cercetării?! Unde este permis unui ministru a se folosi în actele sale oficiale de citate anume schimonosite în mod tendențios pentru a-și întemeia pe ele pretențiuni și altcum ilegale?! De când și de unde un ministru își atribuie dreptul a se pune în locul tribunalelor și a califica fapte drept crime înscrise în codul penal?! Afacerea cuvântării profesorului Pop, chiar și cestiunea existenței gimnasiului dispar cu desăvârșire față cu insulta ce un ministru a cuterizat să arunce drept în fața dignitarilor și corporațiunilor noastre bisericești celor mai înalte, față cu vătămarea drepturilor celor mai sfinte ce le are biserica noastră: drepturile autonomiei.

Dar' actele publicate despre „cea mai nouă afacere dela Brașov” nu cuprind nici o iotă despre o reprezentație în acest înțeles a acelora care au datoriat să ne apere drepturile bisericii noastre. Nu! Ei au primit cu nepăsare insulta, au rămas indiferenți față cu călcarea drepturilor bisericii și numai o singură grijă îi muncia: să nu le scape „tribunistul” Pop!

Cu o promptitudine cu totul neobișnuită în resolvaune afacerilor sale, consistorul din Sibiu, care, durere, astăzi se identifică cu episcopul seu, în urma ordonanței ministeriale ia deja la 3 Decemvrie vechiu hotărârea pentru introducerea unei investigațiuni. Pentru a îmbăta lumea cu apă rece investigația s'a croit în stil mare cu multe forme birocratice, și drept comisar investigator s'a trimis chiar locțiitorul metropolitului, părintele Ilarion Pușcariu. Dar' pentru-ca acesta nu cumva să fie pe la Brașov tras pe sfoară, consistoriul i-a stilisat chiar de acasă și întrebările, care are să le pună diferitelor persoane și corporațiuni. Fiecare din aceste nouă întrebări era croită pe talia ordonanței ministeriale, așa încât din formularea întrebărilor se putea vedea că toată investigația se face cu rea credință.

Investigația n'a produs alt rezultat real, decât constatarea, că citatul

*) Ne aflăm într-o adevărată perplexitate cu privire la numele de familie al metropolitului din Sibiu. De regulă numele de familie se scrie așa precum îl scrie purtătorul însuși. Metropolitul din Sibiu însă când iscălește scrisori românești se iscălește: Miron Romanul; ear' când iscălește pe cele ungurești își pune iscălitura: Român Miron. Care dar' este adevăratul nume de familie? În convingerea că Preasfinția Sa săvârșește mai multe acte ungurești, decât românești, ne ținem de ediția ungurească a numelui de familie îndolnic.

din vorbirea profesorului Pop folosit de ministru este fals, și că nici ministrul, nici metropolitul, nici consistorul n'au avut înaintea lor textul autentic al vorbirii profesorului Pop, când cel dintâiu a cerut amovarea, ear' ceilalți au introdus investigația. Nemulțumit cu acest rezultat părintele Ilarion concipiază cătră consistor un raport tendențios, care în multe privințe stă în contradicție cu actele de investigație. El vorbește despre „resensul” ce a produs cuvântarea profesorului Pop la colegii sei, deși în acte nu se află o asemenea mărturisire a profesorilor; el constată (în mod oficial) „părerea întregului public, care cunoaște chemarea școlai” (?) despre acea vorbire; ba urechile Cucerniciei Sale aud încă chiar și „tonul agitat” al cuvântării demult rostite în lipsa Sfinției Sale. Cu o slugărnice vrednică de stăpânul și învățătorul seu, părintele Pușcariu se insinuă la „Excelența” Sa domnul ministru în următorul mod:

„... dară chiar dacă (dl Pop) ar fi fost în stare prin răspunsul seu să delatureze gravele bânneli susținute de Excelența Sa domnul ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică, după care numitul profesor e calificat de agitator politic, cuprinsul cuvântării profesorului George Pop nici din punct de vedere pedagogic nu este admisibil...”

Părintele Pușcariu a avut totdeauna buni povățuitori, care îl feriau ca să se identifice în toate împregiurările cu principiile imorale propagate dela curtea metropolitană din Sibiu. Nu înțelegem cum aceștia i-au permis acum să primească tocmai d-sa acest trist, compromișor și dejositor rol. Crede d-sa că în acest mod se mai poate câștiga astăzi mitra unui episcop român?

Desconsiderând cu desăvârșire rezultatul investigațiunii, care a dovedit că ministrul a fost rău informat, că dl Pop n'a agitat și că n'a manifestat tendențe contra statului, consistorul aduce cu toate acestea o sentență de condamnare și aplică fără mustrare de conștiință cea mai aspră pedeapsă de care dispune: amovarea. Și cum motivează consistorul această sentență? Eată cum:

„... (dl Pop) a folosit în mod ostentativ frase exaltate și expresiuni drastice, care în ceea-ce privește cultivarea simțului bun național trec peste cadrele învățământului școlaelor medii (?), și atingând la loc necompetent situațiunea politică, se vedă a fi căutate dinadins și folosite pentru a pregăti și însufleți tinerimea școlară încă de acum la lupte naționale”.

Dar' și mai lămurit și mai sincer vorbește metropolitul Român Miron în raportul seu cătră ministrul, unde zice din cuvânt în cuvânt:

„Dar' deși nu este în cuvântarea din cestiune o tendență evident contrară statului, sunt în ea cu atât mai multe frase nesocotite, care după declarațiunea oratorului profesor ar fi să se referă la Români disinteresați pentru naționalitatea lor, și în parte la speculații politice jidani, care simulează un patriotism mare; ele însă sunt într'adevăr apte pentru diferite interpretări, ear' caracteristica lor generală este: ostentațiunea simțului național, și peste tot introducerea fără tact a cauzei naționale într'o sferă, din care trebuie să fie eschise total discușiunile politice; apoi peste toate acestea profesorul George Pop a devenit mai în urmă greu compromis cu deosebire și prin aceea, că la cercetarea introdusă a insistat cerbicos la vederile și cuprinderile sale greșite, ba a dat indicii clare, că el în politică voește să meargă mână în mână cu ultraștii naționali”.

Mai trebuiește cuiva lumină ca să vadă?...

Nu putem încheia aceste reflexiuni la „actele publicate” fără a remarcă încă un pasagiu din acest raport al metropolitului Român Miron cătră ministrul.

Ucasul ministrului dă metropoli-ului 40 de zile răgaz ca să justifice pe profesorul Pop. În aceste 40 de zile cad și cele mai sfinte sărbători ale creștinismului: Nașterea Domnului Iisus Christos. În ajunul acestor mari și sfinte sărbători (la 24 Decembrie) se întrunește consistorul și aduce sentința de amovare, ear' capul bisericii românești dreptredincioase răsăritene se umilește de nou înaintea ministrului unguresc zicând, earăși din cuvânt în cuvânt:

„... în considerare la sărbătorile proximale ale bisericii gr.-or. se binevoită a primi cu indulgență, dacă notificarea mea va putea fi dată la postă numai după expirarea termenului fixat“.

Era cu puțință ca un solgăbieru să apeleze mai calduros la indulgența ministrului pentru expirarea unui termen fixat?

De bună-seamă acesta are să fie spiritul în care se se cultive tinerimea dela școalele gimnasiale din Brașov!

Situația. O foaie vieneză de Lunia primește dela corespondentul seu din Buda-pesta următoarele informații despre situația din Ungaria: Am avut privilegiu să interviuez mai mulți deputați distinși ai partidului liberal. Este fapt incontestabil — a zis unul — că secesiunile din partidul liberal însemnează decadența lui. Astăzi numai autoritatea lui Wekerle mai ține partidul. Netăgăduit este și aceea, că actualul guvern nu se bucură de încrederea Monarchului în măsura în care s'a bucurat Szapary. Omul viitorului este Coloman Széll. Că „Regele e mănios“ nu e numai poveste, ear' faptul acesta are efect paralizator asupra vieții publice. Se vorbește și despre un eventual cabinet Kállay, însă cerurile politice de aici nu prea voadă să știe de aceasta.

Despre introducerea căsătoriei civile nu poate fi vorba în timp ce se poate prevedea. Agitațiunea clerului și a magnaților este atât de mare încât nici un om politic n'ar cuteza să înceapă lupta cu ei. De aceea declarațiile lui Wekerle din conferința trecută au numai valoare platonică.

A doua condamnare

a
părintelui Dr. Lucaciu.

(Raport special al „Tribunei“.)

(Urmare și fine.)

Ridicându-se părintele Lucaciu cu un ton sonor și accente plăcute, într'un limbaj clasic zice cam următoarele:

„Nu mi-e voadă cu această ocaziune a ține un sistematic discurs de apărare, și că totuși vorbesc, o fac la provocarea neașteptată a dlui locuitor al procuraturii supreme de stat. Protestez cu toată demnitatea conceptului, protestez în numele națiunii mele contra insinuărilor politice ce d-sa a isbit aici, înaintea tribunalului, în fața noastră și a națiunii întregi.

„Cutează dl procuror a vorbi atacând aici Memorandul român și Replica tinerilor noștri la bărfalele tinerilor maghiari. Toate ce conțin aceste clasice opuri ale apărării individualității naționale sunt, durere, adevăr curat, și nu s'a găsit încă Maghiar care să le fi putut combate și răsturna, și totuși vine dl procuror și cu o aroganță incompatibilă cu poziția sa cutează a zice că acelea sunt amăgiri și înșelăciuni ale agitatorilor. Ar trebui și aș putea să-l vestețesc pe onoratul procuror, dar' îl asigur că la provocările d-sale nu-mi voi pierde cugetarea și sângele rece.

„Sunt tras de nou înaintea onoratului tribunal regesc. Pentru-ce? Nime nu știe, dar' toată lumea vede, că actual acesta căt seamănă, căt este de genum cu cel-ce s'a pus în contra mea acum 5 ani. Precum de nevinovat am fost atunci, așa de nevinovat și neprăhănit sunt și acum, și văd că cu câtă silă, cu câtă șireție se cearcă firele de a compromite pe un om curat și nevinovat în caracterul seu. Dar' rușinați vor rămâne și acum, cum de gol au rămas și atunci, și aștept dreptate și achitare dela on. tribunal.

„Zice on. președinte că fac politică, ar trebui dară să fac, când dl procuror înscenează și însuși aici politică (l-am făcut atent, zice președintele, și pe dl procuror). Vorbește aici de Memorand și Replica, dar' bage bine de seamă că sfinte sunt acestea, și cu fruntea deschisă stăm în fața lumii întregi, care har lucrării noastre drept și patriotice, ne-a priceput, ne-a cunoscut și e pe partea noastră și contra celor care au rămas goli și rușinați. Resping cu indignare toate cele spuse de domnul procuror, care toate nu sunt alta decât o insinuație politică, și cu acestea

apărarea o predau apărătorului meu, dlui Dr. Coroianu“.

Părintele Lucaciu ocupându-și locul dinaintea președintelui, pe scaunul acușărilor, advocatul Coroianu în mijlocul celei mai încordate atenții și interes, pledează cam în următorul mod:

„Onorat presidiu, onorat tribunal regesc! Grea sarcină mi-se dă și azi și nici cu un strop nu mai ușoară ca în anul 1887, când tot înaintea acestui onorat tribunal regesc a trebuit să-l apăr pe onoratul paroch al Șişteștilor Dr. Vasile Lucaciu contra unei acușe nedrepte, nefundate, numai făurită în contra lui.

„Dar' așa a voit soartea, destinul, că dmsul ca cetățean al statului maghiar în credeul seu politic tot cu puterea publică se se întâlnească. Dar' nu numai ca cetățean al statului, ci și ca preot e în aceeași soartă.

„Eată de când e lucru public că episcopul seu încă l-a luat la goană, și-l persecută cu atâta furie și tenacitate; — îl suspendează dela funcțiunile sacre, ca mai apoi să aibă cauză a-l suspenda și dela beneficiu, luându-i toată subsistența materială, și pentru-ce? Se and șoapte, care se răspândesc cu insistență la procedura ne mai pomenită a vlădicului, care dacă ar fi drept, l-ar lipsi, și de talarul ce cu atâta onoare l-a purtat și-l poartă. E persecutat, dar' suspendat de chiar episcopul seu fără nici o procedură; apelează la forurile mai înalte, nici un succes, lucrul nici la Blaj nu-i încă sigur, este cineva în calea lui.

„Dacă merge să-și vadă tetițele așezate în pension, nu pentru aceea merge, ci merge să facă politică, și cine știe ce politică ascunsă și periculoasă.

„Dacă predică în biserică și cu predarea-i cuceritoare instruează, fi învață pe credincioși? — fanatizează, agită, răvrătește. „Îl citează înaintea judecării, îl investigează în tot felul, îl țin la închisoare preventivă, ca în șese săptămâni să fie chinuit de mahnirile și torturile cele mai crâncene sufletești, după aceea îl slobozesc ca în trei ani să se continue torturile unei cercetări criminale; și toate acestea ca să se arete că Drul Lucaciu, părintele și cetățeanul model, căt de nevinovat este.

„Dacă ia peana în mână să scrie un articol, în care cu drept cuvânt sbucăieze fărădelegile și barbariile săvârșite la vederea și auzul lumii și în dauna și contra noastră a Românilor, e citat de nou, i-se pune proces de presă în spate, și juriul influențat de sumutările continue ale ziaristei vrășmașe a tot ce e românesc, îl declară de vinovat, ca tribunalul să fie silit a-l condamna.

„Acestea sunt mari lucruri, on. tribunal, și grozav de dureroase pentru un cetățean leal al statului; și întreb, că oare pentru-ce toate acestea?

„Ne explică domnul procuror când vine, și cu o furie ne mai pomenită din incidentul făurit contra preotului și trădătorului de patrie din Șiştești, isbește cu foc și ură în tot ce e românesc, și zice, că agitațiunea națională — adevădă noi Români — lucrăm cu arme ilegale.

„Ce se ține de dl părinte din Șiştești, toată activitatea lui publică a fost, și din toate și multele murdării câte a isbit în dmsul contrarii lui personali ori politici, au eșit curat, cu învingere și satisfacție, așa că și contrarii, deși cu mult chiu și vai, sunt siliți a recunoaște superioritatea și curătenia caracterului seu.

„Dar' dl procuror armele ignobile le pune în mâna poporului și națiunii române, lovind fără crutare în noi și în tendențele noastre politice naționale. Dar' se privească dl procuror puțin în trecutul istoric al patriei noastre și va găsi, trebuie să găsească de nu e de tot orbit de patima urei, că națiunea română de când trăiește pe acest pământ de atâtea ori udat de sângele strămoșilor sei, nici-când n'a prins arma contra patriei sale. Însemne bine dl procuror al statului, că fiii națiunii române n'au făcut nici-când conjurație și n'au țesut nici-când conspirație contra patriei și contra Monarchului. Drept are dl procuror al statului, că Români au luat arme în mână, da sigur, și spre gloria noastră nici-când nu se poate nega; a luat, zeu, Românul și i-a vârsat sângele pentru sfânta sa moșie, pentru patria sa iubită, și s'a luptat voinicește și cu conștiința cetățeanului care știe iubi legea, limba și patria sa. Au prins Români în mână arme? Prins, zeu, de multe ori, se apere pacea și ordinea bună, conturbată de vrășmași lor.

„Și bine se însemne dl procuror, că națiunea română dela D-zeu e predestinată doară să fie sentinela păcii și a ordinei bune. „Dl procuror mai isbește și în legea de naționalitate, sancționată de Maiestatea Sa și creată prin factorii competenți ai statului“.

Aici apoi dl Coroianu tălcuind sensul și intențiunea legii sdrobește până la satiră falsitățile principiilor procurorului și enunțând, că Românul are drept și îl va și revindica în totdeauna ori-și unde și față cu ori-cine, trece la atacurile procurorului isbite în Memorand, Replica etc.

„Îi pare rău dlui procuror“, — zice dl Coroianu, — „și-și ridică glasul contra politicii noastre naționale, contra Memorandului, Repliei și toate scrisorile românești în sensul acesta. Pentru-ce nu se încearcă să le și combată? „Mi-ar plăce foarte să aud că în ce undă spun Românii neadever în acele opuri apărâte foarte simpatice de toată Europa? Cum am observat însă, buba stă acolo, că deputațiunea ce a dus Memorandul la Rege, l-a dus la Viena la Împăratul Austriei, și e suspărât grozav și dl procuror al statului că Români n'au stat cu Memorandul lor la Pesta! D'apoi, domnule procuror! Românii sunt de vină că națiunea maghiară nici de o mie de ani nu și-a știut elupta independența țerii lor? Românii sunt de vină că Împăratul Austriei e Rege al Ungariei? Apoi Ungaria și capitală și și reședință numai de vre-o câteva zile are, de când cu iubileul de 25 de ani al încoronării Maiestății Sale Împăratului de Rege al Ungariei.

„Să bage bine de seamă dl procuror, că poporul, națiunea română știe ce e legalitatea, și în cadrul legalității își și eluptă drepturile sale, deși stau temnițele constituției de 25 de ani deschise“.

Expune apoi dl Coroianu între cea mai vădită mahnire a auditorului contrar, că poporul român, care numai în aceste nefericite hotare numără peste 3,000.000, deși ar fi avut privilegiu, nici-când n'a conspirat, până-ce leala și falnica națiune în un timp, amăsurat foarte scurt, trei conspirații a săvârșit.

Îl sdrobește apoi pe procuror în acea aserțiune a lui, că Românii de 25 de ani — de când cu era constituțională — numai ca sobolii ar fi lucrat.

Expunând apoi ca resumat, că Românii nu se folosesc în lupta lor de arme ilegale, că nu lucră în ascuns, ci la vederea și privirea lumii întregi, continuă cursul ideilor expuse de procuror și răspunde la întrebarea procurorului, că la cine și ce se cugetă părintele Lucaciu? Zice că nu se va ocupa cu aceea, că mare sau mic portentum e dl Dr. Lucaciu, că știe acum lumea că cine e dmsul, ci arată că cum fac contra d-sale chiar și acum, din nimica, proces politic, deși de asta n'ar fi fost de lipsă precum n'au fost de lipsă nici celelalte.

Dl apărător se ocupă apoi cu aserțiunea procurorului, că Drul Lucaciu n'ar fi în stare să documenteze și motiveze învinuirile sale. Dl Coroianu pune în fața tribunalului împregiurările pe care se bazează expresiunile învinuite ale părintelui din Șiştești, că toate au consunat să-și dea drept a se pronunța în atare mod; și făcând asemănare între genuitatea și identitatea procesului de azi cu cel de acum 5 ani, cetește epistola fișpanului Sătmăruului, a lui Domahidi, adresată, la sfaturi mai înalte, procurorului tribunalului din Sătmăru. Președintele îl intrerupe pe advocat zicând că nu se ține aici ceea-ce apărătorul cetește, și dacă are ceva contra fișpanului sau a ministrului, are drept să intențeze contra lor acțiune.

La ce răspunzând domnul Coroianu zice: „E evident peste toate, că atunci închipuită demonstrațiune contra Monarchului, se pune în căra părintelui Lucaciu, ca să-l „sdrobească“, să-l „nimicească“ cum se exprimă recercarea oficioasă, ear' acum o dinamită tainică și un complot daco-românesc, închipuit și acesta, — e basa procesului politic, pus contra părintelui Lucaciu nu cu mai puțină năsuință de a-l „sdrobi“ și „a-l nimici pentru todeauna“. Toate împregiurările arată, că și dinamita prin acele usine s'a pus la cale, prin care au trecut conspirația și demonstrațiunea închipuită în contul Românilor din Ardeal, pe unde călătoria pe atunci Maiestatea Sa Monarchul.

„Acum dacă părintele Lucaciu și-a dat expresiune nedumeririlor sale și a cerut lămuriri la nedumeririle și presupunerile sale față cu guvernul, nu formează delictul calumni, nu chiar în înțelesul legii“.

Aici cetește dl Coroianu §§ referitori aici, și continuă explicând că Drul Lucaciu de ar fi fost și tocmai ca martor — ce n'a putut fi — citat înaintea judelei de instrucțiune, tot nu ar fi săvârșit delictul de calumniare; și aserțiunea sa o explică la evidență chiar din legile țerii și decisiunile înaltei Curii.

Continuând zice:

„Onorat tribunal regesc!

„Chiar procurorul de stat a avut bunătațe a enunța aici, că activitatea și faptele guvernului răspunzător le pot critica cetățenii, numai în criticele lor se nu calumnieze ori vateme. Și așa este aceasta în toate statele, ba vedem cum cad unele guverne chiar în urma criticelor cetățenilor. Ba a zis dl procuror și aceea, că dreptul acesta de criticare niciari în lume nu e așa de larg ca tocmai la noi. Iar se vedem. Când cu alegerile dietale din iarna anului trecut, guvernul după obicinuita sa manoperă prin siluirii și corupțiunile de bani și-a scos candidații din urnă, foile opoziționale maghiare au fost pline cu acușarea la adresa guvernului, că a cheltuit 768.000 fl. din vis-

teria statului, ca să se susțină, corupând pe cine numai a putut în toată țeara. Toată țeara era plină cu această calumnie la adresa guvernului, și atunci guvernul n'a ținut de lipsă, spre apărarea onoarei sale vătămăte, a intenta proces contra „calumniatorilor“, ci ascunzându-se pe ici pe colea, a înghițit și pus în buzunar tot. Și acum acest guvern cinstit vine și cere punerea sub acușă a părintelui Lucaciu, că în fața împregiurărilor ce se datoriau lui, înaintea unui singur jude instructor și-a dat curs liber bănelurilor, că guvernul explodearea din Ferneziu o va pune, sau a chiar arangiat-o ca să-l poată „nimici și sdrobi“ ear' „pentru todeauna“.

După acestea bravul advocat arată ear' cu codicele în mână că cum chiar codicele îl dispensează pe dl Lucaciu de sub acușă grea, că vorbele înscrinate puse în actul oficios de judele instructor nu pot servi de basă de delict, și așa la acușă de azi. Analizează apoi chestia că ca martor sau ca acusat a putut să figureze dl Lucaciu, când după exploziunea dinamitei a fost luat la ascultare; arată că Lucaciu cu tot dreptul s'a putut simți ca acusat, dar' nu se poate nega că ca agravat sau compromis a fost.

Cu aceea stătem în curat din chiar mărturisirile și deslușirile făcute de dl jude instructor Toperczer, zice dl Coroianu, că părintele Lucaciu a cerut deslușiri dela dmsul des, re motivul ascultării sale în această afacere cu dinamită, dar' dl Toperczer nu i-a știut ori n'a putut să-și dea. Capătă însă azi deslușirea cerută, o capătă din însăși vorbirea și acușă dlui procuror, îndreptată contra națiunii române și a conduitei sale; o capătă din fasiunea lui Babics, ce acuși s'a cetit și va apăre mai evident din scripta pretorului districtului de Baia-mare, a lui Domahidi Victor, care acum nu s'a aflat, nu pot ști pentru-ce, dar' care își are urmele sale în sumarul actelor procesului lui Eötvös.

După acestea apărătorul advocat analizează elementele constitutive ale delictului calumniării; și susținând că ele sunt subiective și obiective, afirmă că dl Lucaciu înaintea judelei instructor n'a putut să știe că el vătămă pe cineva, când după datorință s'a năsuat a se apăra. Ba dl Lucaciu chiar și în protocolul amintit expune că el nu țințește a vătămă pe nime, la care nici voadă n'are, el numai nedumeriri sale dă expresiune.

Reasumând apoi dl Coroianu toate cele expuse până aici, arată convingând pe toți, că nici în faptă, nici după paragrafi și nici în înțelesul deciselor înaltei Curii nu subversează contra lui Lucaciu delictul calumniării; face un epilog al apologiei sale, în care cu o oratorie proprie dmsului în atari momente solemne pledează pentru perfecta pace a naționalității din Ungaria, dorind sosirea grabnică a timpului, chiar în interesul bine pripeut al patriei, când toate popoarele, și în special poporul român va putea trăi neconturbat în drepturile sale naționale.

După acestea continuă: A dms domnul procuror că e nejustificată activitatea și procedura noastră a Românilor, că n'avem nici un drept, și că stătem numai niște agitatori fanatici și mincioși. Acestea le zice un procuror, la o pertractare simplă în sine și privată, din care însă d-sa a făcut un interesant proces politic. Acestea le zice un procuror al unui stat, al cărui ministru de interne, mai numai în zilele trecute și sărbătorește a enunța, că zeu durere, dar' dreptate au Români în cele mai multe ale lor acușe și plângeri. Ce originale și contrazicătoare enunțațiuni ale reprezentanților unui și același stat.

După acestea apelând la imparțialitatea tribunalului, și presupunând că nici acum nu se va lasa prisionat de nicăiri, cum n'a suferit presiune nici în trecut, în anul 1889, cere achitarea acusatului.

Pledoarul domnului Coroianu a făcut o impresie foarte bună chiar și la adevărații Maghiari; ceia însă care fiind lipituri tot numai din turbure și în întunecare ar trăi, s'au arătat foarte indignați.

După acestea a mai replicat procurorul năcăjit și derutat, aruncându-se în desperare sa cu o și mai mare furie asupra părintelui Lucaciu, pe care l-a acusat acum cu aceea, că se prăsnul și sărbătorii merge în București, la ce domnul Lucaciu — la rindul seu — i-a răspuns pofindu-i să probeze și procurorului a se sărbătorii în București, ori sărbătorească-se în Viena barem, sau în Berlin, Paris, Roma sau ori și unde pe continentul nostru, probeze el ori alt Maghiar de tagma lui și vor avé cunoștință despre conceptul a se sărbătorii. Apoi în partea, în care s'a ocupat cu domnul Coroianu, i-a răspuns domnia sa în duplica sa așa, de pintenii fi zurgăiau, deși ședea afectând mulcomie și liniște.

După acestea la două ore după amiază președintele închide ședința enunțând continuarea pe oarele 5 seara, când se va publica și sentința.

La 5 ore seara sala de pertractare e și mai îndesuită decât înaintea amezii, și ocupându-și tribunalul, acusatul, apărătorul și

procurorul locurile lor, președintele enunță sentința ce v'am telegrafat, care este la 2 luni închisoare, 50 fl. bani, sau în cas de neplătire, 5 zile închisoare, speșele întreținerii, sentința în toată extensiunea sa să se publice pe speșele condamnatului în „Sztárnár megyei Közlöny“, și tot aceeași sentință se trimite spre notificare episcopului din Gherla Szabó János. (Da da! să se bucure.)

În contra sentinței a apelat atât advocatul cât și procurorul, și notifică aici că scrișoarea pretorului districtului de Baia mare s'a întrebuințat la apelata apărătorului, nu s'a aflat, dar' totuși este. E o infamie josnică, e mai grozavă decât a tatâne-seu din anul 1887.

După terminarea pertractării o parte din ceata română a mai stat puțin în societatea părintelui Lucaciu, ear' dmsul cu doamna și dl Coroianu au rămas până Duminecă dimineață, având a expedia și apelata la metropolia din Blaj, contra suspendărilor făcute de boțaul Szabó János.

MAGHIARISAREA

în

PARLAMENTUL AUSTRIAC.

În ședința dela 30 Ianuarie a casei deputaților din Viena, a rostit deputatul ceh Sokol un admirabil discurs despre menirea școlii în viața popoarelor. Reproducem și noi o parte a discursului, nu numai pentru-că atinge cu critica sa sdrobotoare stările școlare din Ungaria, ci mai ales pentru-că o face aceasta pornind dela niște idei generale, care e bine să le cunoască toți Români — astăzi în epoca celebrei afaceri a gimnasiunii din Brașov.

Eată ce zice aprigul luptător ceh:

Lucrul cel mai imoral, cel mai fără rușine și cel mai ticălos este, când lăcașurile sfinte ale școlii se întrebuințează pentru a se ajunge la scopul cel mai inferabil din lume: a despoia un popor de naționalitatea sa.

Școala ar trebui să fie loc sfânt tuturor popoarelor. La flacăra pălpândă pe altarul ei tinerimea ar trebui să se însuflească pentru tot ce e frumos, drept și bun. Fiecare popor ar trebui să și-o privegheze și apere de mănjire. Dar' — tocmai poporul german și poporul maghiar întrebuințează școala întru propagarea celei mai condamnabile perversități care și-o poate cineva închipui, întru propagarea trădării de neam. Oare e cu puțință să existe o asemenea nemernicie? Da! este cu puțință, există! La noi, în această jumătate a monarchiei, guvernul e invitat să o facă fără șfeală; dincolo, în cealaltă jumătate, desnaționalizarea se practică cu toată puterea. Lupul maghiar prea e flămând, nu vrea să se joace cu prada — vrea să o înghiță cât se poate de repede.

Răsplata Iudei de câte 50—1000 coroane se promite acelor institutori, care se însăreacă a asviri în prăpastie poporul din care au eșit. Eată cum se crește acolo prin bani trădătorii neamurilor lor.

Institutorii care iau în serios misiunea lor, fie ei de ori-ce naționalitate, trebuie să fie pătrunși de mahnire și de rușine gândindu-se, ce menire li-se impune tovarășilor din partea guvernului maghiar.

Dacă institutorii se prefac în stricatori oficiali și publici ai tinerimii, nu e oare tot același lucru ca și cum doctorii ar deveni otrăvitori publici privilegiați? Ba lucrurile și mai grav! Căci dacă bolnavii ar ști că doctorii nu există pentru altceva decât pentru a otrăvi, ear' nu pentru a tămădui, nime nu s'ar duce la ei.

Dar' poporația slovacă din Ungaria de Nord, deși știe ce se petrece cu tineretul ei în școale, nu e în stare să și-l apere. Ea stă desarmată față cu mijloacele întrebuințate de guvern. N'are nici un singur reprezentant în parlamentul unguresc. Guvernul, cu fel de fel de manopere electorale totdeauna așa o direge, încât nici un deputat nu poate fi ales.

În comitatele curat slovace nu sunt decât școale maghiare. Patrioții slovaci, din banii lor proprii au întreținut 3 gimnasii, guvernul însă le-a confiscat. Ei au înființat o societate literară, cu un capital de 100.000 fl. adunați din cotisațiuni pentru a edita cărți în limba slovacă. Guvernul a pus mâna până și pe averea aceasta. Ei au creat și un frumos muzeu; guvernul a închis și pe acesta, ear' colecțiunile de tot felul și biblioteca sunt date pradă molilor.

În părțile locuite de Slovaci se răsfăță funcționarii maghiari care nu se pot înțelege cu poporul. La tribunale, toate merg numai și numai pe ungurește. Slovaci nici-odată nu știe pentru-ce e acusat, ce zic martorii,

ce iscălește. Adese-ori 'i-se vinde întreagă averea pentru datorie pretinsă, deși în realitate nu e dator nimica. Copiii părinților săraci cu droaia le sunt răpiți și un renegeat oareș-care îi duce în satele maghiare pentru a fi împărțiți printre familii maghiare care n'au copii deloc. În modul acesta voește guvernul să nimească elementul slovac și să întărească elementul maghiar.

Copiii slovaci de 2—3 ani sunt țrîți în asilele maghiare, spre a-i maghiarisa. Toate acestea și încă multe lucruri se făptuiesc în contra fraților noștri slovaci în fața lumii întregi. Acestea sunt crime strigătoare la cer. Dar Dumnezeu Maghiarilor este surd sau nu locuiește în cer, ear' dualismul se bucură de aceste asupriri, sevrșite în contra poporului slovac.

Însă n'are să țină starea aceasta așa de mult.

Într-o dimineață frumoasă are să se des- tepte guvernele aci și dincolo la auzul unui sgomot năpraznic. Se vor scula, vor deschide ochii și vor zări pericolul aci, pericolul dincolo. Atuncia se va spăria guvernul central și va striga cât îl va lua gura:

Unde sunt Slavii mei, care se jertfiau totdeauna cu atâta entu- siasm pentru apărarea posesiunilor Casei habsburgice.

Dar' nuse va mișca nimeni, decât cete de renegați care vor năvăli și-i vor cere cu neastâmpăr să le îndoească leafa, altcum își vor vinde brațele.

Aceasta va fi sfîrșitul cânteculu- lui (Oratorul primește numeroase felicitări).

Șovinistii și armata.

Într'un prin articol intitulat „Co- roanăsisabie“, apponyistul „Pesti Napló“ tălmăcește între multe altele și următoarele dureri ale Maghiarilor:

„Ce voește națiunea maghiară cu armata? Voește să fie maghiară. În jur de aceasta se învîrt toate și în cele din urmă chestia armatei este în Ungaria o chestie de limbă. Nici o capitală militară din Europa nu a putut afirma, ca izvorul și criteriul mărimii, organizării, destoiniciei și conducerii, cu un cuvînt al puterii armatei ar fi — limba. Ori- cine ne va da dreptate, ca destoinicie de luptă în războie a soldaților recrutați din Ungaria cu mult mai mult depinde de alți factori, decât de limbă.

„Ear' dacă limba are influență asupra armatei, apoi această împregiurare servește ca argument pentru folosirea limbii maghiare, din punctul de vedere al înțelegerii, instrucțiunii și al însuflețirii patriotice“.

Organul contelui Apponyi ear' visează că în Ungaria nu se mai vorbește altă limbă decât cea maghiară și nu se mai însuflețește nimenia decât pentru maghiarism!

La alt loc articolul zice:

„Și cît de ușor ar fi a sana aceste grave ne- ajunsuri. Ar trebui împlinite numai două dorințe legitime: una este, ca în regimentele din Ungaria limba de serviciu să fie cea maghiară, ceea-ce Regele în tot mo- mentul poate ordona; ear' a doua este ca institutele militare de creștere din Ungaria să fie maghiarizate și să fie primiți în ele exclusiv numai fii de cetățeni ungurești“.

În același timp foile din Buda- pesta spun de după culisele politice ungurești, ca fusiunea între partidul guvernamental și contele Albert Apponyi s'a zădărnicit din cauza di- vergențelor de părere în chestia ar- matei. Va să zică organul autorizat al partidului apponyist ni-a dat în cele de mai sus formularea pro- gramului său cu privire la ar- mata.

În fața lui se potrivește zisa Ro- mânului:

Paște murgule iarbă verde!

CRONICĂ

Conferirea baretului noilor cardinali Galimberti și Vaszary, după-cum se depeșează din Viena, a avut loc Mercuri în 1 Februarie n. în biserica parohială din „Hofburg“ conform programului deja anunțat. Prelații au sosit în trăsura de gală în „Hof- burg“. După-ce, într-aceea, se adunară dig- nitarii Curții apărî și M. Sa și cu toții se duseră în biserică. Immediat înaintea M. Sale pășiau noii cardinali. În biserică Monarchul sezu pe tron încungiurat de întreagă suita, de ministrii Kálnoky, Taaffe, Wekerle, Bauer, Kállay, Falkenhayn, Gautsch, Baguehem, Schönborn, Steinbach și contele Tisza. După terminarea cere- monialului punerii baretului M. Sa și cortegiul părăsiră biserica.

„Nemzeti liga“. În sfîrșit avem în- teea noastră și efectul ce a produs știrea „Tribunei“ despre „alianța naționalităților“ asupra creierilor acelor ce stau cei mai aproape — ba chiar cu capul înfundat în ele — de ies- lele și sghiabul în care varsă tot rodul muncii lor 3/4 din populația prea fericitei noastre patrii, ear' la care se îngrășe numai o castă pehlihană, a 1/4 din 16 milioane locuitori. Avem răspunsul oficiosului — „Nemzet“. Sînteți curioși, iubiți cetitori? Vă așteptați la tunete și fulgere, nu-i așa? Nimic din toate acestea. I-a trîsnit prin minte oficiosului o idee mai sublimă, mai nobilă. „Alianța naționalităților“ i-a deșteptat idea întemeierii unui „országos közmívelődési szövetség“, sau mai pe scurt „Nemzeti liga“ care ar cuprinde pe lîngă cele două Kultur-egylet-uri de față și pe „toți fiii patriei fără deosebire de naționalitate, confesie și de partid politic“. „Caracterul societății nu va fi deloc agresiv“, zice propunătorul Porzsol Kálmán, ați cetit bine, nu-i așa? Numai scopul ei neofensiv va fi: „apărarea statului prin puterea societății, crearea unicului popor maghiar, priu răspîndirea unei culturi maghiare“. Așa e de orbit de strălucirea planului său, încât nici nu vede cum se bat în capete cuvintele nu agresiv și crearea unicului popor ma- ghiar. Și pentru a ne arăta că sînt de generoși și gata de înțelegere, ne mai oferă că pot lua parte la congresul organizator ce va fi con- vocat și una sau două societăți de cultură naționaliste“. Dacă propunerea ar fi apărut într-unul din organele kutya- lánzos-ilor — la „Budapesti Hírlap“ — nu ne-ar mira deloc și am trata-o numai în zeflemea. Apărut însă în foaia oficioasă, tot trebuie să întrebăm guvernul, cum se potri- vesc asemenea planuri oficioase cu declarațiile ministrilor, că nu se lucrează la desnaționa- lisarea nemaghiarilor? *

Șovinistii și armata. Foile maghiare fac mare capital din faptul, că colonelul de honvezi din Neutra, Petényi, a fost pen- sionat. Causa pensionării sale ar fi, zic șovin- iste, că Petényi nu a voit să urmeze pro- vocării ca să treacă în armata comună. Că- teva luni după provocare l-ar fi concediat, provocându-l totodată a-și prezenta cererea de pensionare. Nu aceasta poate fi cauza pen- sionării, dar' șovinistii o folosesc drept pretext spre a pute lovi ear' în armata comună. Numai cît la urma urmelor să nu se căească! *

Un nou mijloc de subsistență pen- tru Jidano-Maghiari! „Budapesti Hírlap“ aduce știrea, că reuniunea medicilor comunali și cerceali din Ungaria va adresa în curînd camerei deputaților și casei magnaților o pe- tițiune, cerînd ca instituțiunea medicilor co- munalii să fie prefăcută în funcțiune de stat, adică să se monopolizeze pentru Jidano-Ma- ghiari!

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Viena, 3 Februarie n. Maies- tatea Sa a primit pe Wekerle în audiență de 1 1/2 oare. După aceea a conferat cu Kálnoky, Taaffe și Steinbach. S'a pus hotărît în perspectivă că delegațiunile vor fi convocate pe sfîrșitul lui Maiu în Viena. Între amîndoi ministrii de finance au avut loc conferențe privitoare la textarea proiectului de lege relativ la dispoziția computării obligațiunilor în valută de corcană.

Praga, 3 Februarie n. Mai multe sute de socialiști s'au adunat înaintea locuinței editorului foilor creștine ale muncitorilor Potersky și i-au bom- bardat ferestrele cu petri. Multimea s'a înecierat cu poliția. Trei poliști și cîțiva tumultanți au fost răniți; zece inși au fost arestați.

Paris, 3 Februarie n. Pledoarele în procesul Panama s'au terminat. Aducerea sentenței va avî loc Joi. Vi- geri (? Red. Trib.), administratorul dela „Libre Parole“ și editorul unei foi financiare a fost arestat pentru abusus de încredere și înșelătorie.

Roma, 3 Februarie n. Comisiunea camerei e pentru extradarea lui De- zerby.

Viena, 3 Februarie n. Maies- tatea Sa a făcut vizită părechii moștenitoare române. Aseară a avut loc un dineu de Curte în onoarea aceleia.

Palermo, 3 Febr. n. Fostul syndaco și directorul băncii siciliene, Baitolo, a fost găsit la stațiunea Altavilla străpuns de pumnale. Acela se pare a fi fost victima unui act de răsunare și a fost aruncat de cătră asasinii afară din cupeu. Această faptă a produs o agitațiune colosală.

Budapesta, 3 Februarie n. O de- putațiune a lucrătorilor a declarat di- rectorului fabricii de arme, că partea cea mai mare a lucrătorilor sînt decisi a relua lucrul.

Ieri s'au ivit 4 casuri de holeră. Mare senzație a produs aici sinu- ciderea marelui industriaș și fabricant Victor Jordan. Motivul sinuciderii e probabil temerea pentru afaceri.

Bibliografie.

„Foata Diecesană“. Organ al eparchiei gr.-or. române a Caransebeșului. Apare odată pe săptămînă: Dumineca. Redactor respon- sabil: Dr. Petru Barbu. Anul VIII. Nr. 3 dela 17/29 Ian. 1893 are următorul cuprins: Biserica Românilor din Ardeal și Ungaria înainte de unire. (Urmare.) — Șchițe din Istoria literaturii române. De E. Hodoș. (Urmare.) — Zidirea bisericii române gr.-or, din Doloave și calamitățile întemplate în decursul ei. — Varietăți. — Publicațiuni. — Concurse.

A apărut:

„Catechetica“ adică „Metodica specială a studiului religiei“. De protopresbiterul Simeon Popescu, profesor la școala nor- mală de institutori. Ed. II. amplificată. Bu- curesci. Tipografia Lupta.

Cartea costă 1 fl. 50 cr. Își se poate procura dela librăria Haiman Ignat precum și dela celelalte librării din Bucuresci.

A apărut:

„Ortografia limbii române“, de George P. Părvulescu. Tîrgu-Jiu, tipografia națională Nicu D. Mișescu.

În editura „G. Freytag et Berndt“ din Viena a apărut: „Carta comunicațiunii și calendarului de comptoar în Austro-Ungaria“ pro 1893. Carta cuprinde toate rutele dru- mului de fer, postei și vaporului cu toate sta- țiunile și altele, pe lîngă ridicarea căilor fe- rate de stat și private, mersul trenului accelerat, căile ferate cu vîgăș dublu, diferența între timpul Europei-centrale și timpul local, mai departe trei cartoane: Linia locală vieneză, Boemia de Nord cu împregiurimea Pragei și o cartă a căilor ferate din Peninsula-Balcanică etc. etc. etc.

A apărut:

Cuvinte de aur sau Invătățuri înțelepte date de un părinte fiului său din operele lui I. Campe. Tradus în limba română de Ioan Sonea, preot gr.-cat. în Splac. Cu permi- siunea prea ven. ordinariat. Gherla, 1892, tipografia diecesană.

A apărut:

„Un păcat strămoșesc“. Discurs ținut în 12 Octomvrie n. 1892, de Dr. I. G. Sbiera. Cernăuți, 1892. Tipo-litografia conces. arch. Silvestru Morariu-Andrievič.

A apărut:

Reportul anual al societății academice social-literare „România-Jună“ din Viena pe anul 1891/2.

Căendarul zilei.

23 Ianuarie (4 Februarie) 1893.

Julian: S. Mc. Cleme t

Gregorian: Veronica

Soarele: răsare 7.26 apune 4.4

Buletin meteorologic.

Sibiul, 3 Februarie n. 8 oare dimineața.

Presianca atmosf. în mm. (Mediul lunar 726.9)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observată	Diferența din prezidiu		
729.9	-1.3	-10.4	-19.0—24.8
			80

Din țeară 18 Ian. n. 8 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera- tura Celsius	Vîntul direcția	tura
Budapesta	767	— 6.9	O	1
Sătmar	769	— 1.8	SV	2
Cluj	772	— 10.3	V	2
Orșova	770	— 6.5	V	2
Arad	770	— 3.2	SO	6
Panciova	771	— 4.5	S	3

Sosiți în Sibiul.

La 3 Februarie n.

Hotel „Neurhrer“. A. Haufe, come ciant, din Dresda. Grünfeld, comerciant, din Mediaș. Schwenda, comerciant, din Budapesta. Wilhelm Spiegel, și Kornel Sonnenfeld, din Sibiel. Albert Jakabfi, com- erciant, din Alba-Iulia. Max. Phelchpon, comerciant, din Brînnu. Rudolf Lederer, comerciant, din Praga. Carol Ret er, comerciant, din Viena.

Hotel „Habermann“. Michail Schmidt, eco- nom, din Arad

Hotel „Meltzer“. Simon Bologna, din Grînd-St.- Cristur. Joh. Popovitch și Petru Popovitch, din Brașov. Iuliu Dan, p ototop, din Făgăraș. Moriz Riedl, com- erciant, din Viena. Anna Thuma, privatier, din Viena. Fr. Krajnik, comerciant, din Raudnitz.

Teatru orășenesc.

Sambătă, 3 Februarie n.:

„Cyprienne“.

Comedie în 3 acte de V. Sardon.

Economic.

Comerciul de zahăr, tutun, spiri- tuoase și vin al Ungariei. „Földmívelési Értésítő“ publică, pe basa datelor biurolui statistic al țerii, mișcarea comercială a arti- colilor mai însemnați în primele zece luni ale anului trecut. După aceeași foaie, în cele zece luni s'au importat în Ungaria 177.006 quintale metrice zahăr, între care 168.361 qu. m. a fost zahăr rafinat. În același timp s'au exportat 318.497 qu., din care 209.417 qu. a fost zahăr rafinat și astfel exportul a fost de 141.491 qu. — Tutun s'a importat 13.484 qu., s'a exportat 242.923 qu. Spiri- tuoase s'au importat 43.949 qu., s'au exportat 143.125 qu. Importul de vin s'a ridicat mai ales numai în Septemvrie și deja în Octomvrie a atins cifra de 107.729 qu. Întreg importul de vin în butoaie a fost de 356.907 qu., ear' față cu acesta exportul de 547.397 qu. În sticle s'au importat 2031 qu., s'au exportat 8437 qu. de vin. Must s'a importat 1712 qu., s'au exportat 1945 qu. Rachiu dulci s'au importat 3899 qu., s'au exportat 701 qu. Cognac s'a importat 3273 qu., s'a exportat 7307 qu. Rum s'a importat 6266 qu., s'a exportat 691 qu. Bere în butoaie s'a im- portat 197.459 qu., s'a exportat 15.521 qu., în sticle s'a importat 14.963 qu., s'a exportat 1650. Apă minerală s'a importat 54.685 qu., s'a exportat 134.184 qu.

—*—

Exportul de vite al României. Ce- tim în „Budapesti Hírlap“. Din Bucuresți se scrie foii noastre că exportul de vite cornute al României a dat de nou peste o pedecă; Bulgaria a mai fost singura piață bună, afară de Italia, și astăzi se poate deja zice că nici într-una nici într-alta de două luni încoace n'a fost nici un export. Bulgarii primesc cu re- servă vitele cornute române, temîndu-se că pesta bovină ce băntue în Rusia se va fi im- portat deja și pe teritoriul român. Aceasta nu corespunde realității, deoarece- ce teritoriul român, e scutit de epidemie și în ve- derea strictelor măsuri va și fi cu pu- tință a împedeza contrabandarea de vite rusești și astfel importațiunea postei bovine orientale e a se privi ca exclusă.

—*—

Speculațiile asupra rublei rusești. Ministrul rusesc de finance a trimis o circu- lară caselor de bancă și comerciu în contra speculației la scădere la care se dedau în Rusia și în străinătate asupra rublei de credit rusească.

—*—

Exploatarea minelor de naftă din Caucaș. Se depeșează din Petersburg: Bu- letinul legilor publică o ordonanță a ministru- lui domenilor în privința restricțiunilor opuse exploatațiunii minelor de naftă ale Caucasu- lui de cătră străini și israeliți.

Prețul mărfurilor

Piața din Sibiu. Dela 2 Februarie. Grâu fru- mo: 76 până 80 chilo fl. 5.10 până 5.70, grâu mestecat 7) până 74 chlo fl. 4.20 până 4.8), sîcără 70 până 74 chilo fl. 3.— până 3.4), orz 62 până 66 chilo fl. 3.— până 3.40, ovăș 42 până 48 chilo fl. 1.80 până 2.20 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 2.60 până 3.20, mălăiu 78 până 82 chilo fl. 8.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60, sîmîntă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.50, linte 78 până 82 chilo fl. 6.50 până 7.50, fa- sole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, pîsat de grâu 100 chilo fl. 15.40 până 15.60, făină nr. 1 fl. 14.80, făină nr. 3 fl. 13.40, făină nr. 5 fl. 10.10 slănină 100 chilo fl. 50.— până 52.—, unsoare de porc fl. 54.— până 56, sîu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sîu de lumină fl. 33.— până fl. 34.—, lumină tur- nate de sîu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fîn 100 chilo fl. 1.30 până 1.70, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25 până 3.50, spirit p. 100 L. % 55 până 57 cr., carnea de vită chilo 44 cr. până 62, carnea de vitel 50 până 70 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouă 10 cu 33 până 35 cr.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 28 Ian. n. s'au notat: ungurești bătrîni grei 45.— cr. până 46.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ungurești grei tineri 43.— cr. până 49.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușori 46.1/2 cr. până 46.— cr., marfă țerănescă grea 45.— cr. până 46.— cr., de mijloc 46.— cr. până 46.1/2 cr., ușoară 44.— cr. până 45.— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sîr- bești grei 4.— cr. până 45.— cr., transito de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., transito ușori 43.— cr. până 44.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 1 Febr. n. 1893.

Sîmînte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă
Grâu						
Bănăneș vechiu	74	—	—	75	7.45	7.55
Grâu dela Tisa	74	—	—	75	7.55	7.65
Grâu „Pesta“	74	—	—	75	7.50	7.60
Grâu de Alba-Reg.	74	—	—	75	7.50	7.60
„Baica“	74	—	—	75	7.55	7.65
Grâu ung. de Nord	74	—	—	75	—	—
Sîmînte, vechi ori noue						
Sîcără		70—72	6.35	6.50		
Orz	de nutreț	60—62	5.10	5.40		
	de vîinars	62—64	5.50	6.—		
Ovăș	de bere	64—66	6.20	7.40		
		39—41	5.55	5.85		
Cucuruz (porumb)	bănuț	75	4.70	4.75		
	de altsoiu	73	4.65	4.70		
Meiu		—	—	—		
Hrîșcă		—	4.10	4.35		
Marfă pe termen.						
Grâu	de toam de primă.	7.60	7.62			
Cucuruz	Sept.-Oct	7.46	7.48			
Ovăș	Main.-Iun.	4.75	4.77			
	de primă.	5.49	5.51			
	Aug.-Sept.	11.30	11.35			
Producte diverse						
	Soiul					
		dela	pînă			
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	46.—	56.—			
„	roșie	64.—	71.—			
Oleu de rap.	rafinat	32.—	32.50			
Uns. de porc	dela Pesta	62.—	63.—			
Slănină	dela țeară	—	—			
„	svîntată	43.—	44.—			
„	afumată	50.—	50.—			
Sîu		35.—	36.—			
Prune		—	—			
Lictar	slavon, nou	21.75	22.—			
„	bănăneșec	21.—	22.—			
Miere	brută	—	—			
„	galbină străcurată	35.—	37.—			
Ceară	de Rosenau	140.—	141.—			
Spirit	brut	13.25	13.75			
„	Drojdițe de spirit	51.25	51.50			

Cursul pieței din Sibiu.

Din 2 Februarie n. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump.	6.43	vînd.	6.40
Lire turcești	„	10.70	„	10.80
Imperiali	„	6.70	„	9.80
Ruble rusești	„	1.20	„	1.22

Bursa de Budapesta.

Din 1 Februarie n. 1893

Renta de aur ung. 6—	—
„ „ „ 4—	114.55
„ „ hârtie „ 5%	110.50
Împrumutul căilor ferate ung.	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	120.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	101.50
Bonuri rurale ung.	96.50
„ croate-slavone	97.25
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Împrumut cu premiu ung.	149.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.50
Renta de hârtie austriacă.	98.75
„ de argint austriacă.	98.40
„ de aur austriacă	116.50
Losurile austriace din 1860	147.—
Acțiunile băncii austro-ungare	1078.—
„ „ de credit ung.	371.50
„ „ „ aust.	3 2.70
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „	

„ARIEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN TURDA.

[288] 1—1

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Arieșana“, societate pe acții se invită conform §-lui 17 al statutelor societății la a

VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Turda la 5 Februarie 1893 st. n. după amiază la 2 oare în localitatea institutului.

Agendele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1892.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decidere asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea unui membru în direcțiune, în locul celui sortit, conform §-lui 32 din statute.
5. Alegerea unui nou membru în direcțiune.
6. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
8. Alegerea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, care în înțelesul §-lui 19 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență, la cassa institutului cel mult până în 24 Februarie a. c.

Turda, în 21 Ianuarie 1893.

Direcțiunea.

Incheierea socotelilor

institutului de credit și economii, societ. pe acțiuni „Arieșana“ din Turda pe anul 1892.

Active:		Pasive:	
Cassa în numerar	3166 28	Capital social:	
Cambii	126045.33	1000 de acții à fl. 50	fl. 50000.—
Cambii cu asigur. hipotec.	58696.21	acții sivers aminte din	
Împrumuturi hipotecare	184741 54	emis. noua	fl. 26304.—
Obligații cu cavenți	99175 70	Fondul de rezervă al acționarilor	6700 37
Efecte	1614 35	Depuneri spre fructificare	75310 14
Mobilier	276.56	Cambii reescomptate	121088 27
„ după amortisare de 10% „	248 91	Dividend neridicate	867 38
Anticipații	562 45	Tantiema neridicate	45 05
Chirie anticipată	100 —	Interese anticipate pe anul 1893	591 71
Debitori	40 —	Fondul de pensune al oficialilor	668 87
		Creditori	616 26
		Profit curat	8136 18
			290278 23

Contul profitului și perderilor.

Eșiri:		Întrate:	
Interese:		Interese:	
pentru depun. spre fructificare fl. 3886.49		de cambii	fl. 12957.32
pentru reescompt. „ 4832.33		de împrumuturi hipotec.	7813.97
pentru fondul de rezervă „ 249.91		de obligații cu cavenți „ 54.86	
pentru fondul de pensune „ 19.85		de întârziere „ 936.38	21762 53
Chirie	8988 58	Competență de scris și provisiune	423 44
Dare	208 —		
Salare	1799 84		
Remunerări	2194 98		
Spese	133 —		
Porto	305 64		
Marce de prezență	140 10		
Amortisare 10% la mobilier	162 —		
Profit curat	27 65		
	8136 18		
	22185 97		22185 97

Turda, în 31 Decembrie 1892.

D. St. Siulutiu m. p., director executiv. I. Lugosianu m. p., Alex. Gaia m. p., contabil. Ioan Mészáros m. p., vice-președinte. Ioan Petricaș m. p., Iosif Chioreanu m. p., Iuliu Vladutiu m. p., cassar.

Subsemnatul comitet am examinat bilanțul prezent, contul profitului și al perderilor, precum și circulațiunea ramurilor de operațiune și confruntându-le cu registrele principale și secundare ale institutului constatăm, că le-am aflat cu aceea în deplină consonanță și exacte.

Turda, 21 Ianuarie 1893.

Simeon Popu m. p., președinte. Petru Iacobescu m. p., Teodor Chioreanu m. p. Vasiliu Bologa m. p., Alex. P. Ramontianu m. p.

Legea veterinară.

Prin articolul de lege VII. din 1888 s'au regulat în patria noastră afacerile veterinare. Nu numai fiecare proprietar de vite are trebuință de cunoștința dispozițiilor acestei legi, dar și toate primăriile comunale. Aci se regulează toate afacerile cu pasapoarte, cu tîrgurile de vite, cu boalele contagioase etc. etc. Dl. Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a publicat o explicațiune populară a acestei legi. Reuniunea agricolă română din Sibiu s'a îngrijit pentru traducerea acelei broșuri în limba română, care poartă titlul:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. VIII).

Broșura costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

„SĂTMĂREANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Seini.

[287] 3—3

Concurs

cu termin de 21 Februarie a. c. st. n. pentru ocuparea următoarelor posturi:

1. Secretar, salariul anual este de 600 fl. cu un creșterment de 10% la an, până la suma de 1000 fl.

2. Cassar, salariul anual este de 500 fl. cu un creșterment de 10% la an până la suma de 800 fl. Are însă de a depune o cauțiune de 800 fl.

Confirmarea definitivă a aleșilor urmează după un an de serviciu.

Concurenții cu studii academice comerciale sînt preferați.

Aleșii pot intra în funcțiune cu 1 Martie a. c. st. n.

Seini, la 20 Ianuarie 1893.

Direcțiunea.

În editura „Institutului tipografic“ a apărut și se află de vîndare

Prăsirea pomilor

de D. COMȘA, membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole“.

Prețul unui exemplar 12 cr.

A eșit tocmai de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN

DE

GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Institutul Tipografic în Sibiu.

A apărut:

Clara Milici

de

I. Turghenev.

Traducere din limba rusă de

Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vîndare la Institutul Tipografic:

ROMÂNII LA DOBRIȚIN

sau

CONDAMNAREA Dnui Dr. V. LUCACIU, amănunțită dare de seamă a procesului intentat dlui Dr. Lucaciu.

După raportul „Tribunei“.

Amplificat și îndreptat.

Prețul 40 cr.

Institut Tipografic în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

„FĂGETANA“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Făget.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Făgetana“, ca societate pe acțiuni în Făget sînt prin aceasta invitați în sensul §-lui 14 al statutelelor societății la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Făget la 21 Februarie st. n. a. c. la 2 oare p. m. în localul societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sînt:

[292] 1—1

1. Raportul direcțiunii despre activitatea institutului și despre rezultatul gestiunii anului I.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.
4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul I. de gestiune.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru membrii din direcțiune și comitetul de supraveghere.
6. Înmulțirea capitalului social.
7. Alegerea a trei membri în direcțiune în locurile devenite vacante.
8. Alegerea comitetului de supraveghere, § 40 din statutele societății.
9. Modificarea §-lui 50 din statutele societății.
10. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 26 din statutele societății.
11. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.
12. Votarea statutelor pentru fondul de pensune al funcționarilor.

Făget, la 19 Ianuarie 1893 st. n.

Direcțiunea.

Contul bilanțului.

Active:		Pasive:	
Cassa în numerar	3131 31	Capital social: 300 acțiuni à fl. 100	30000 —
Cambii de bancă escomptate	92056 10	Fondul de rezervă	11 —
Împrumuturi pe cambii cu acoperire hipotecară	29742 —	Depuneri spre fructificare	87738 84
Împrumuturi pe hipotecă	22955 —	Cambii de bancă reescomptate	62131 —
„ obligațiuni cu cavenți	40071 35	Interese anticipate pro 1893	2290 41
Spese de fondare	fl. 890.75	Diverse conturi creditoare	267 84
după amortisare de 20% „	178.15	Profit curat	7238 14
Mobilier	fl. 866.75		
după amortisare de 10% „	86.68		
Diverse conturi debitoare	213 77		
	189662 28		189662 28

Contul profitului și perderilor.

Eșite:		Venite:	
Interese:		Interese:	
pentru fondul de rezervă fl. —.20		dela cambii de bancă es-	
„ depun. spre fruct. „ 2687.73		comptate fl. 8225.51	
„ cambii reescompt. „ 2977.30	5665 23	dela împrumut. pe cambii	
Spese:		cu acop. hipot. „ 1910.74	
salarii „ fl. 1306.65		dela împrum. pe hipot. „ 1379.13	
porto, chirie, diverse „ 473.86	1780 51	„ tîni cu cavenți „ 3122.22	14637 60
Contribuțiune:		Provisiuni „ 574 60	
de 10% după inter. d. de-			
puneri spre fructificare	fl. 268.79		
competență de timbru „ 4.70	273 49		
Amortisare:			
din speșele de fondare	fl. 178.15		
„ mobilier „ 86.68	264 83		
Profit curat	7238 41		
	15212 20		15212 20

Făget, la 31 Decembrie 1892 st. n.

Sebastian Olariu m. p., director executiv.

Toma F. Hanesiu m. p., secretar-comptabil.

Zenobiu Bordan m. p., membru în direcțiune.

Dionisiu Feneș m. p., membru în direcțiune.

Georgiu Giura m. p., membru în direcțiune.

Contul bilanț și contul profitului și perderilor prezent examinându-l, conform legilor și statutelor, l-am aflat exact și cărțile purtate în bună regulă.

Făget, la 28 Ianuarie 1893 st. n.

Comitetul de supraveghere:

George Popoviciu m. p. Teodor Sandu m. p. Demetriu Carabaș m. p. Vasile Nicorescu m. p.

Unicul atelier român în Transilvania și Ungaria.

Alexandru Roșu,

atelier fotografic,

Bistrița, Piața-mare (Transilvania).

Executează tot felul de lucruri fotografice în fiecare format, tablouri până la mărime naturală (50—60 centimetri), susceperi originale, portrete de bust, precum și grupe asigurând asemănări naturale și efecturile cele mai moderne, pe lungă

prețuri posibil moderate.

Ca specialitate produce înmăriri după ori-ce portrete mici până la mărime naturală. Căletoresce ori-și-unde este poftit spre a face susceperi.

Unicul atelier român în Transilvania și Ungaria.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află următoarele tablouri de vîndare:

Deputațiunea română la Viena.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Vandalismul din Turda,

6 fotografii, care reprezintă după natură casele dlui Dr. Rațiu după devastarea lor.

Prețul fiecărei fotografii 1 fl.

Românii la Dobrițin

sau

condamnarea Dnui Dr. Vasile Lucaciu.

Prețul 1 fl. 50 cr.